

Bölüm 11

Ağrı, Ağrıya Yönelik Uygulamalar ve Hasta Bakımı

Selda MERT¹

Giriş

Ağrı, gerçek veya olası doku hasarının eşlik ettiği, hoş olmayan duyuşsal ve duygusal deneyimdir. Birçok faktörün ağrıya neden olma potansiyeli vardır. Bu faktörleri tanılamak, değerlendirmek ve tedavi etmek, ağrıyı uygun şekilde yönetmek hayati önem taşımaktadır. Yeterli ağrı yönetimi, hasta bakımının önemli bir parçası olup, sağlık hizmetlerinde zorlayıcı ve evrensel bir gereklilik olarak görülmektedir. Etkili ağrı yönetimi, iyileştirilmiş hasta sonuçları ve artan hasta memnuniyeti ile sonuçlanmaktadır. Etkisiz ağrı yönetimi ise, hastaların klinik ve psikolojik sonuçları ile genel yaşam kalitesinde belirgin bir düşüşe yol açabilmektedir. Evde sağlık bakım çalışanı, subjektif bir semptom olan ağrıyı tanımlama, değerlendirme ve bakımında etkin rol oynamaktadır.

Bu bölümde evde bakım uygulamalarında ağrının tanımı, sınıflaması, değerlendirilmesi ve ölçümü ile tedavi ve bakım girişimlerine yer verilmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Selda MERT, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, selda.mertboga@kocaeli.edu.tr

kritik öneme sahiptir. Ağrı eğitimi tek başına sağlık profesyonelleri tarafından sağlanan en etkili tedavi olabilir. Amerikan Ağrı Derneği'nin klinik uygulama kılavuzları, hastaların ve ailelerinin, cerrahi prosedürün bir açıklamasını içeren ameliyat öncesi ziyaret sırasında beklenen ameliyat sonrası rutin ağrı kesici müdahaleler ve seçenekler, mevcut ağrı kesici ilaçlar da dahil olmak üzere ağrı eğitimi almalarını önermektedir. Postoperatif ağrının uygun eğitimi ve yeterli tedavisi, hastalar için anksiyete ve depresyonda azalma, başa çıkma becerilerinde artış, daha fazla bireysel kontrol duygusu ve iyi olma hissinde artış gibi olumlu duygusal sonuçlarla da sonuçlanabilir. Glowacki'nin (13) aktarımına göre Egbert ark.nın yaptığı çalışmada, ameliyat öncesi ve sonrası hastalara ağrı eğitimi verilmesinin hastaların sonuçlarında önemli iyileşmeler sağladığı bildirilmiştir. Ağrı eğitimi alan hastaların, işlem günü hariç, hastanede yattıkları süre boyunca %50 daha az narkotik gereksinimi duyduğu, eğitim almayan hastalara göre daha erken taburcu edildiği bildirilmektedir. Xu ve ark. (14) Çinde huzurevi ve evde bakım hizmeti alan yaşlı yetişkinlerin ağrı algısını incelediği çalışmada, evde bakım alan yaşlı yetişkinlerin, huzurevinde kalanlar yaşlılara göre önemli ölçüde daha az ağrı algıladığı ve daha konforlu hissettikleri belirtilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Sonneborn O ve Williams A. "How does the 2020 revised definition of pain impact nursing practice?," *Journal of Perioperative Nursing*. 2020;33(4):e25-e28. doi: 10.26550/2209-1092.1104
2. International Association for the Study of Pain (IASP). *IASP terminology 2018*. (23/10/2021 tarihinde www.iasp-pain.org/terminology?navItemNumber=576#Nociception adresinden ulaşılmıştır).
3. McCaffery M, Beebe A. *Pain: clinical manual for nursing practice*. St. Louis, Missouri: C.V. Mosby; 1989.
4. Martin E. Pathophysiology of Pain Perspectives in Nursing Management and Care for Older Adults. Pickering G, Zwakhalen S, Kaasalainen S (ed.) *Pain Management in Older Adults, A Nursing Perspective* içinde. Switzerland: Springer International Publishing AG, part of Springer Nature; 2018. p. 7-31.
5. Torvik K, Nordtug B, Brenne IK, Rognstad MK. Pain assessment strategies in home care and nursing homes in mid-norway: A cross-sectional survey. *Pain Manag Nurs*. 2015;16(4):602-8. doi: 10.1016/j.pmn.2015.01.001
6. TC Sağlık Bakanlığı, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Kansere Daire Başkanlığı. (2016). *Palyatif Bakımda Ağrı Yönetimi*. p. 4-36. Ankara.
7. Eti Aslan F. *Kronik Ağrı ve Bakım*. Durna Z (ed.). *Kronik Hastalıklar ve Bakım* içinde. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2012, p. 201-217.
8. Fink RM, Gates RA. Pain Assessment. Ferrell BR, Coyle N (eds.), *Oxford Textbook of Palliative Nursing* içinde. New York: Oxford University Press; 2010, p. 137-160.

9. Lengel R. (2021). *Pain Assessment and Management*. (14/10/2021 tarihinde <https://ceufast.com/course/pain-assessment-and-management> adresinden ulaşılmıştır.)
10. Jeitziner MM, Jenni-Moser B, Brunkert T, Zúñiga F. Pain in Critically ill Older Patients. G. Pickering G, Zwakhalen S, Kaasalainen S (ed.) *Pain Management in Older Adults, A Nursing Perspective* içinde. Switzerland: Springer International Publishing AG, part of Springer Nature; 2018. p. 85-87.
11. American Chronic Pain Association (2020). *ACPA-Stanford Resource Guide Chronic Pain Management*. Visit Source.
12. Anekar AA, Cascella M. *WHO Analgesic Ladder*. (25/10/2021 tarihinde <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554435/> adresinden ulaşılmıştır.)
13. Glowacki D. Effective pain management and improvements in patients' outcomes and satisfaction. *Crit Care Nurse*. 2015;35(3):33-41;quiz 43. doi: 10.4037/ccn2015440
14. Xu Y, Jiang N, Wang Y, et al. Pain perception of older adults in nursing home and home care settings: evidence from China. *BMC Geriatr*. 2018;18(152):1-13. doi: 10.1186/s12877-018-0841-0